

те, отидохъ да посѣтя каймакамина. Той, на гледъ бѣше човѣкъ уменъ и, като сичките турци, трждѣ любезенъ и приятенъ въ разговора. Говоря, че той бѣше твждѣ уменъ само на гледъ, защото сетнѣ излѣзе, че той на знае нито да чете, нито да пише: тоя фактъ служи прекрасно доказателство за пълната неспособностъ на турците да управляватъ страната. Бѣлиградчикъ, важенъ стратигически пунктъ, са намира почти на сръбската граница, на единъ голѣмъ пѣтъ, който съединява Видинъ и Нишъ, дѣсното и лѣвото крило на турската воиска и, очевидно е, че началника въ такова мѣсто трѣба да бѣде човѣкъ развитъ, енергиченъ, опитенъ, а тука назначаватъ безрамотенъ. При това не трѣба да забравяме, че по-вечето отъ управляемия отъ него народъ е грамотно. Какъ могатъ турците да управляватъ такава страна? Графъ Дерби говори за непрактичността да са введе въ християнските провинции самоуправление; но да-ли има нѣщо по-непрактично отъ това да ги оставиме въ ръцете на турците? Сѣкий, който е бивалъ въ Бѣлгария ще потвърди, че туземците сж по-способни отъ турците да управляватъ страната.

На другия день около пладня достигнахме Чупренъ, далечъ отъ който до 1 часъ захваща горския проходъ, който съединява Бѣлиградчикъ съ Акъ-Паланка. Тука ние са спрѣхме и нашия возачъ обяви, че пѣтя въ прохода е така стръменъ и мѣченъ, щото е необходимо да са впрегнатъ въ колата нѣколко вола, за които трѣба да са плати отдѣлно. До два часа ние тхрсихме тия волове и толкова време са мина до като ги докаратъ, така щото твждѣ кжсно зехме да са искачваме по прохода. Конете бѣха от-